

Hamisítás Elleni
Nemzeti Testület

HAMISÍTÁS MAGYARORSZÁGON

Kutatási jelentés

2009. április

1. Bevezető

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület megalakulásakor három fontos feladatot tűzött ki: a hamisításra vonatkozó statisztikai adatok rendszerbe foglalása, a szellemi tulajdon védelmével és a jogérvényesítéssel kapcsolatos tudatosságnövelés, szemléletformálás, illetve a jogérvényesítéssel összefüggő jogszabályi környezet, a jogalkalmazás kérdéseinek, valamint a jogosultakat segítő intézkedéseknek és eszközöknek az áttekintése.

A tudatosságnövelés és a jogszabályalkotás eredményességéhez elengedhetetlen, hogy a HENT ismerje az emberek véleményét a hamisítás jelenségéről. Ennek megfelelően a HENT egy országos 1000 fős reprezentatív felmérés keretében négy kérdéskört érintő kutatás adatfelvételével bízta meg a TÁRKI-t.

A vizsgált kérdéskörök:

1. Milyen hamis terméket vásárolnak a magyar fogyasztók?
2. Mit gondolnak az emberek a hamis termékekről?
3. Mit gondolnak az emberek a hamisítás társadalmi hatásairól?
4. Mit gondolnak az emberek a hamisítás büntethetőségéről?

2. Milyen hamis terméket vásárolnak a magyar fogyasztók?

Hamis ruhát veszünk legkönnyebben

A magyarok a ruházati termékek esetében törődnek legkevésbé azzal, hogy az adott darab eredeti vagy hamisítvány. 10 vásárlóból 3 bármikor vásárolna hamis ruházati terméket, míg 38 százalékuk elgondolkodna az ajánlaton. Az illatszerek és a CD/DVD vásárláskor a megkérdezettek 15 százaléka bólint rá bármikor egy hamisított termék megvásárlására, míg minden negyedik válaszadó megfontolna egy ilyen lehetőséget.

Óvatosabbak a fogyasztók a számítógépes programokkal. Nem eredeti programot 12 százalékuk vásárolna gondolkodás nélkül, míg 21 százalékuk elgondolkozna, ha ilyen helyzetbe kerülne.

A lakosság az egészségükre potenciálisan veszélyes termékek esetében a legóvatosabb. Bizonytalan eredetű élelmiszert csak 2 százalékuk, míg bizonytalan eredetű gyógyszert csak 1 százalékuk vásárolna bármikor. Valamivel magasabb azok aránya, akik fontolóra vennének egy ilyen ajánlatot: 10 százalékuk bizonytalan eredetű élelmiszere, 6 százalékuk bizonytalan eredetű gyógyszerre mondana talán igent.

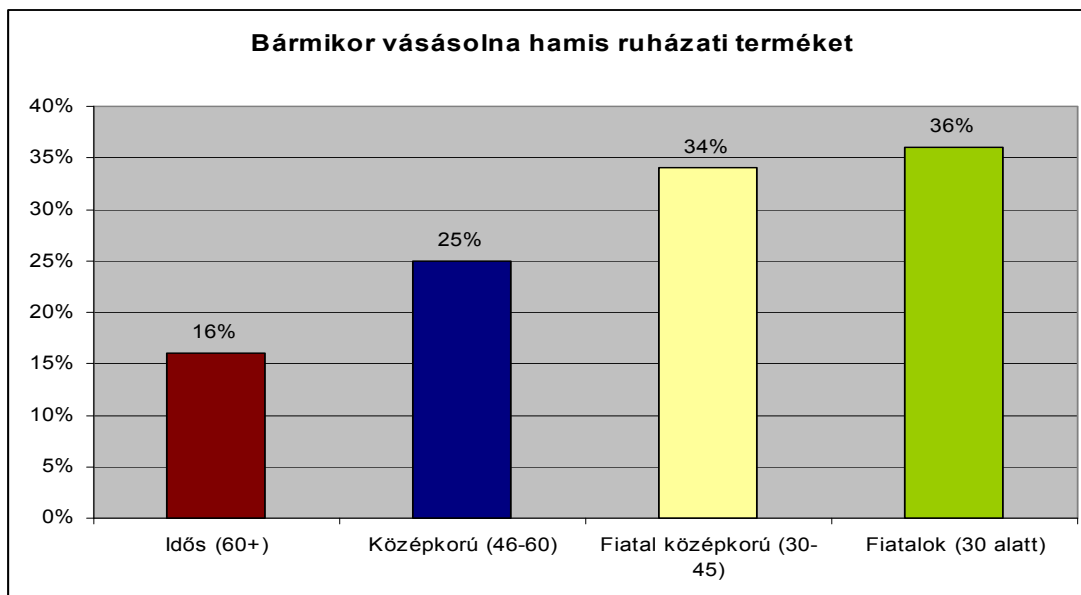
Vásárolna-e, használna-e hamis vagy bizonytalan forrásból származó terméket, ha lényegesen olcsóbb, mint az eredeti?

Termék	Igen, bármikor	Talán	Nem	Nem tudja
Ruházati termék	29	38	32	1
Illatszer	15	25	59	1
CD/DVD	15	25	59	1
Illegálisan másolt számítógépes program	12	21	64	3
Élelmiszer	2	10	87	0
Gyógyszer	1	6	92	0

Hamis ruházati termék: a budapestiek és a fiatalok a legnyitottabbak

A budapestiek (37 százalék) és a szakmunkás végzettséggel rendelkezők (34 százalék) között felülreprezentáltak azok, akik hajlandók hamis ruházati terméket vásárolni. A hamis ruházati termékekre legkevésbé vevők a megyeszékhelyen élők (23 százalék), illetve a diplomások (15 százalék).

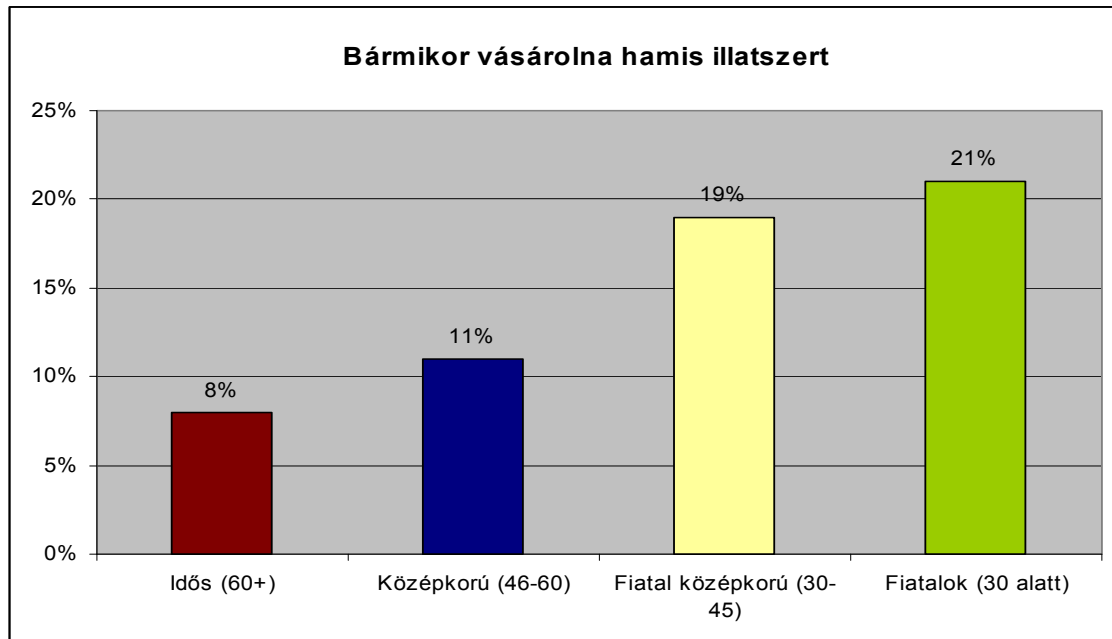
Az eredmények azt is megmutatják: minél fiatalabb valaki, annál inkább hajlandó hamis ruházati terméket vásárolni.

Hamis illatszerek: a diplomások a legelutasítóbbak

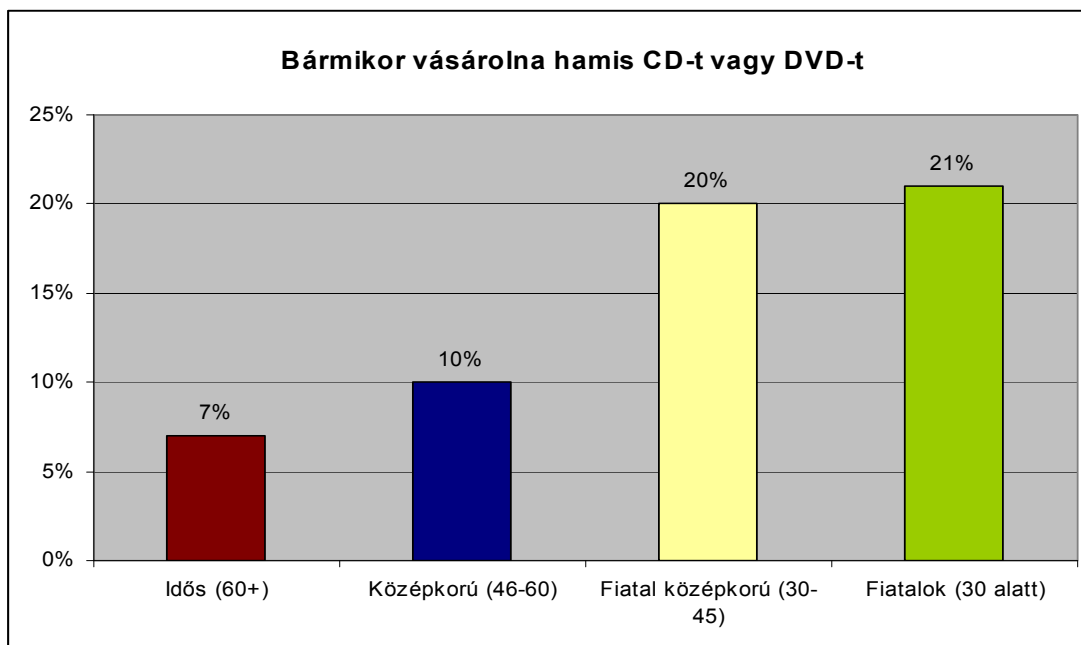
A budapestiek (18 százalék) és a községben élők (20 százalék) élők a leginkább nyitottak a hamis illatszer vásárlására, míg a leginkább elutasítók a megyeszékhelyen élők (12 százalék), a vidéki városok lakói (11 százalék), illetve a diplomások (9 százalék).

A hamis ruhákhoz hasonlóan a hamis illatszerek iránti érdeklődés is fordítottan arányos a korrallal.

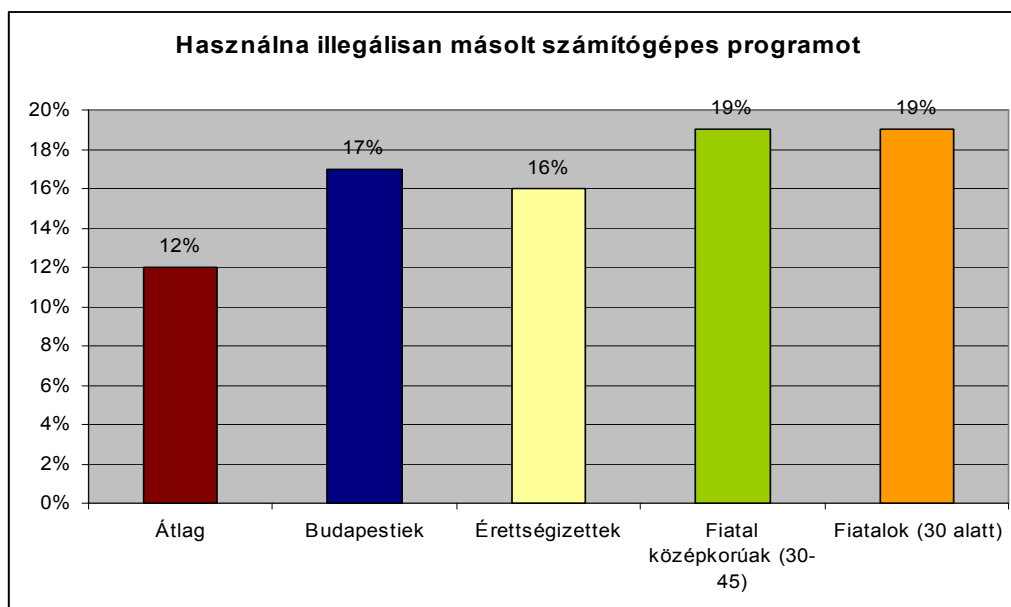
Hamis CD/DVD: minden ötödik fiatal megvásárolná

A községben élők (19 százalék) és az érettségivel rendelkezők (20 százalék) között a legmagasabb azok aránya, akik hajlandók hamis CD-t, DVD-t vásárolni. A fiatalok ebben az esetben is nyitottabbak a hamis termékekre, amíg az idősek 7, addig a fiatalok 21 százaléka venne hamis CD-t vagy DVD-t.

Illegálisan másolt számítógépes program: minden ötödik fiatal használja

Az illegálisan másolt számítógépes programokat az átlagnál jóval magasabb arányban használják a budapestiek, az érettségivel rendelkezők, a fiatal középkorúak és a fiatalok.

Bizonytalan forrásból származó élelmiszerek: mindenki gyanakvó

A bizonytalan eredetű élelmiszerekkel kapcsolatban mindenki hasonlóan gyanakvó. Csupán a maximum 8 általánossal rendelkezők lógnak ki a sorból, hiszen közöttük az átlagosnál kétszer annyian vannak (4 százalék), akik azt állítják: bármikor hajlandók lennének bizonytalan eredetű élelmiszert vásárolni.

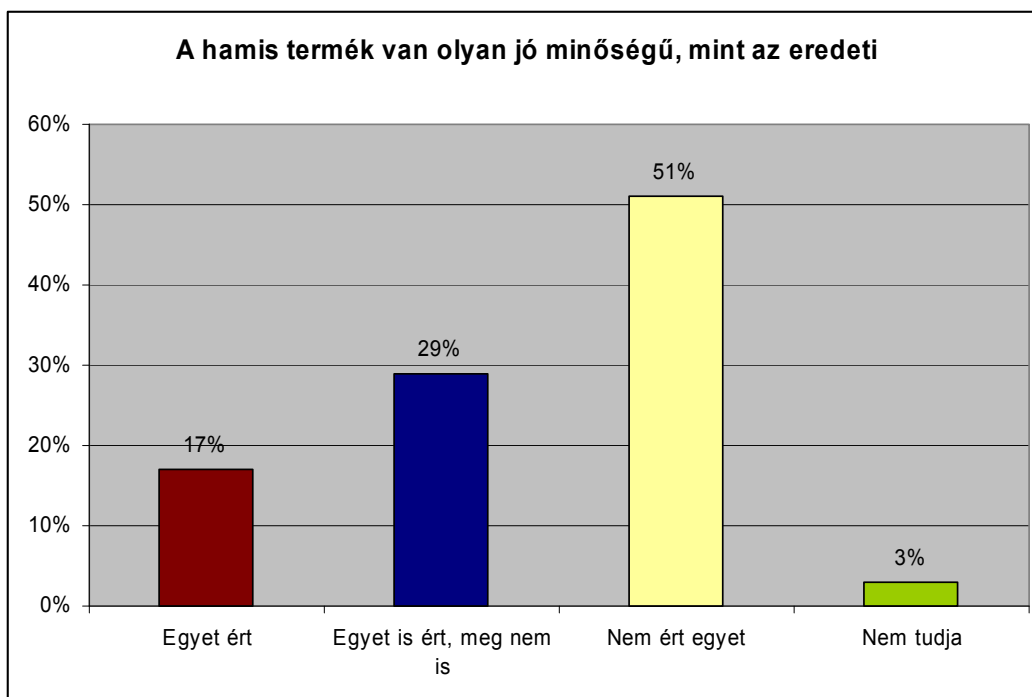
Bizonytalan forrásból származó gyógyszerek:

A bizonytalan eredetű gyógyszervásárlásra való hajlandóság erősen iskolai végzettség függő. Minél alacsonyabb valakinek az iskolai végzettsége annál inkább hajlandó a kockázatos beszerzésre, bár a kockázatosok aránya a maximum 8 általánossal rendelkezők körében is csak 3 százalék.

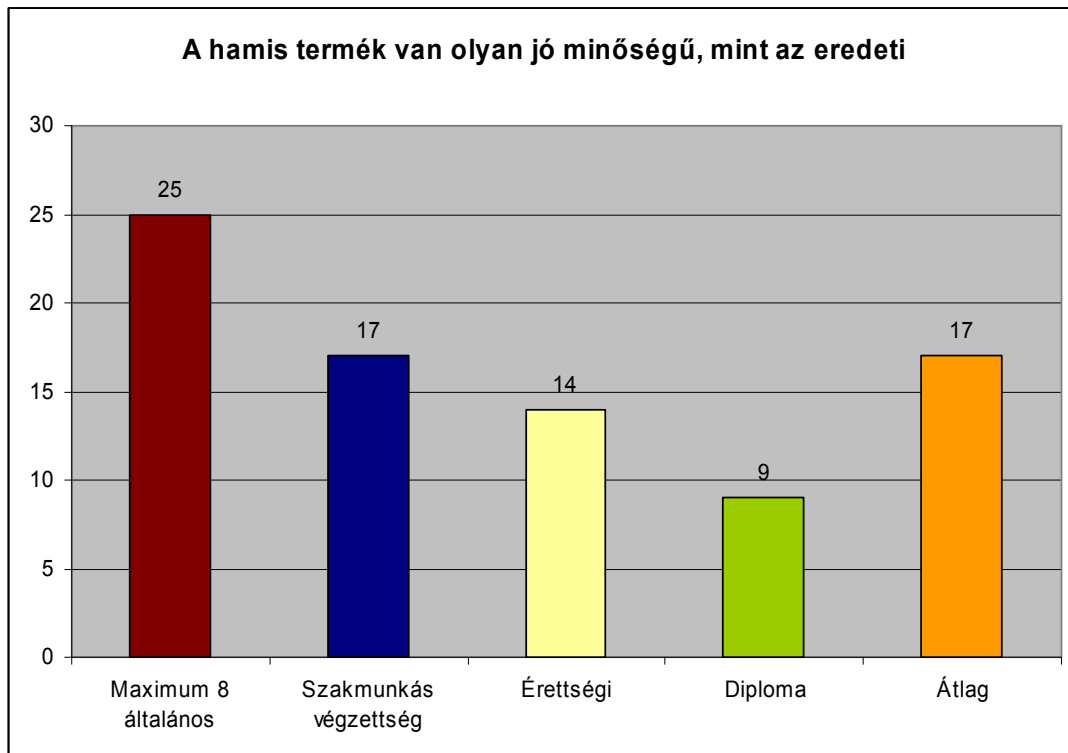
2. Mit gondolnak az emberek a hamis termékekről?

Csak az emberek fele szerint egyértelműen jobb minőségű az eredeti, mint a hamis termék

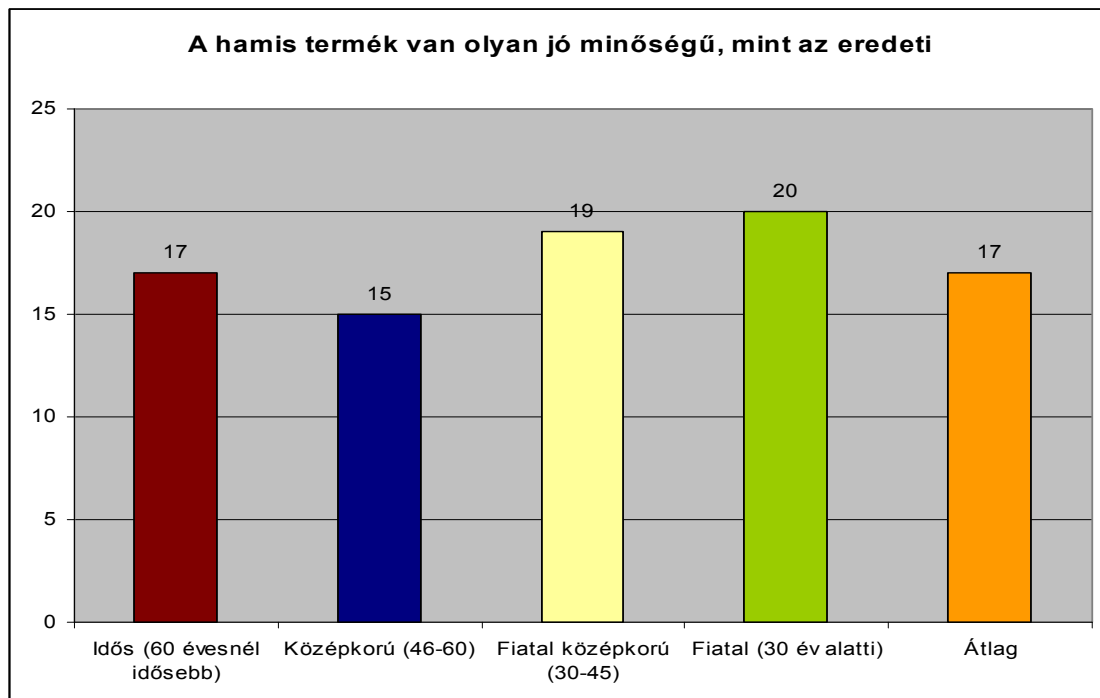
Körülbelül minden hatodik válaszadó gondolja úgy, hogy a hamisított termék van olyan jó minőségű, mint az eredeti. A válaszadók fele szerint a hamis termék gyengébb minőségű, míg 10 emberből 3 szerint nem lehet egyértelműen állást foglalni a kérdésben.

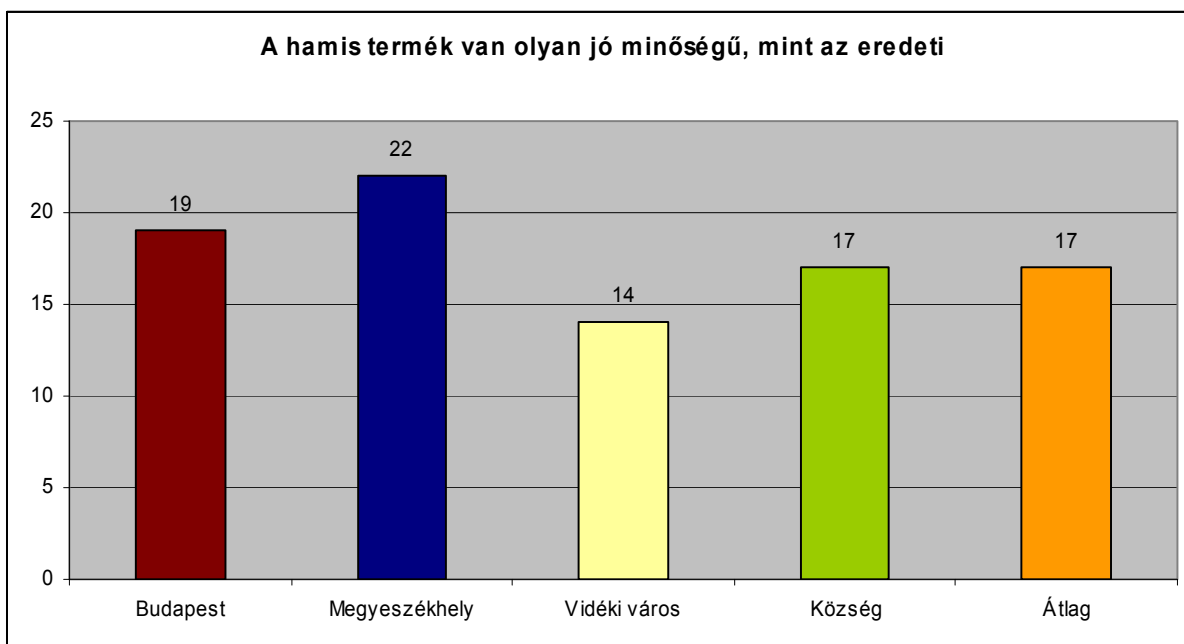
Minél alacsonyabb valakinek az iskolai végzettsége annál inkább úgy gondolja, hogy a hamisítvány minőségben versenyre kel az eredetivel.

A kor is meghatározó, a fiatalok és fiatal középkorúak körében szignifikánsan magasabb azok aránya, akik szerint a minőségben nincs igazán különbség az eredeti és hamisított termék között.

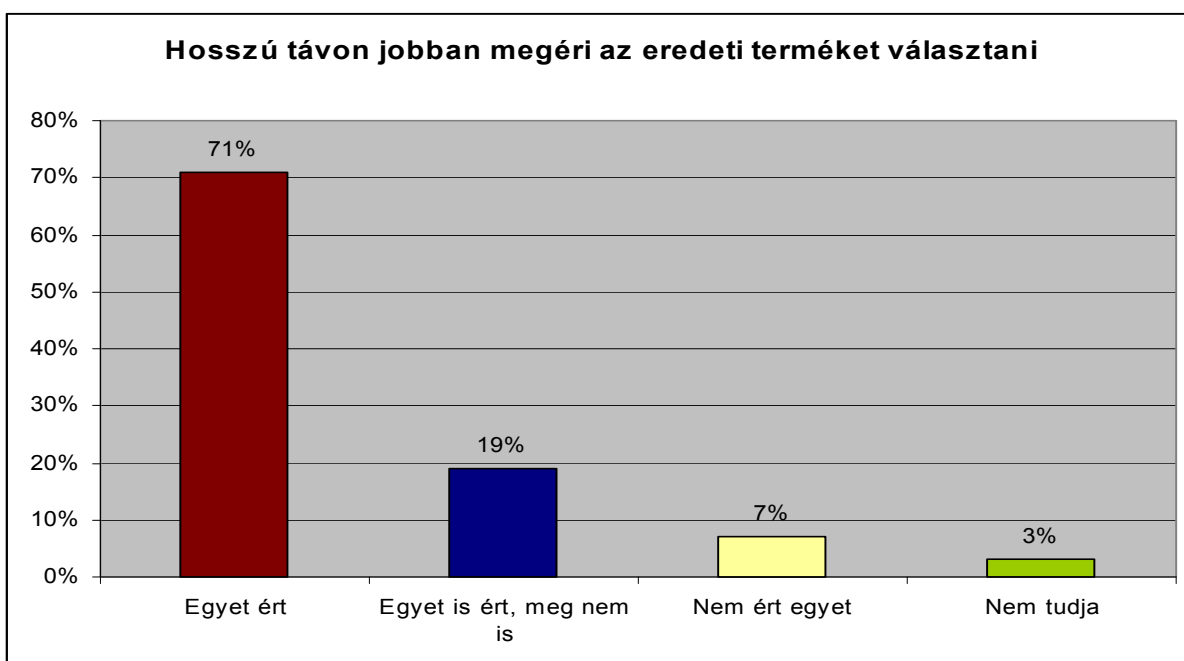

A nagyvárosokban (Budapesten és a megyeszékhelyen élők) nagyobb arányban gondolják azt, hogy a hamisítvány minőségben nem marad el az eredetitől, mint a vidéki városokban és a községekben.

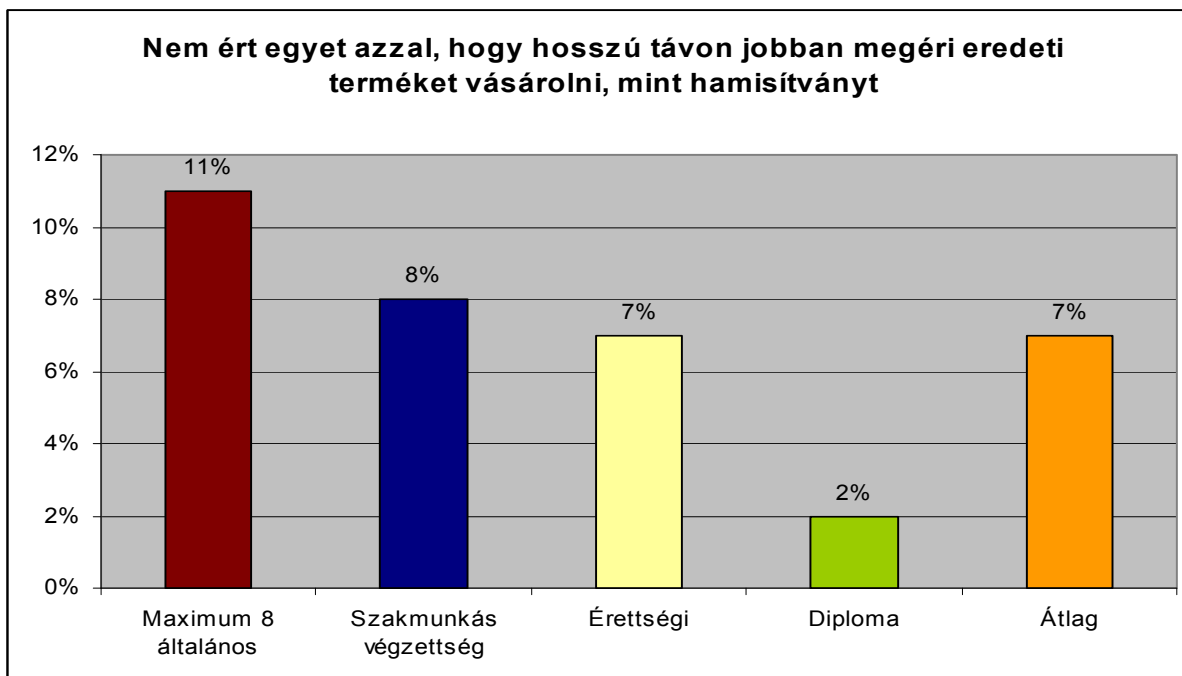

Az emberek döntő többsége szerint hosszú távon jobban megéri az eredeti termék mellett dönteni

Csupán a válaszadók 7 százaléka szerint állja a versenyt hosszú távon a hamisítvány az eredetivel szemben, míg 71 százalék úgy gondolja: hosszú távon jobban megéri eredeti terméket választani.

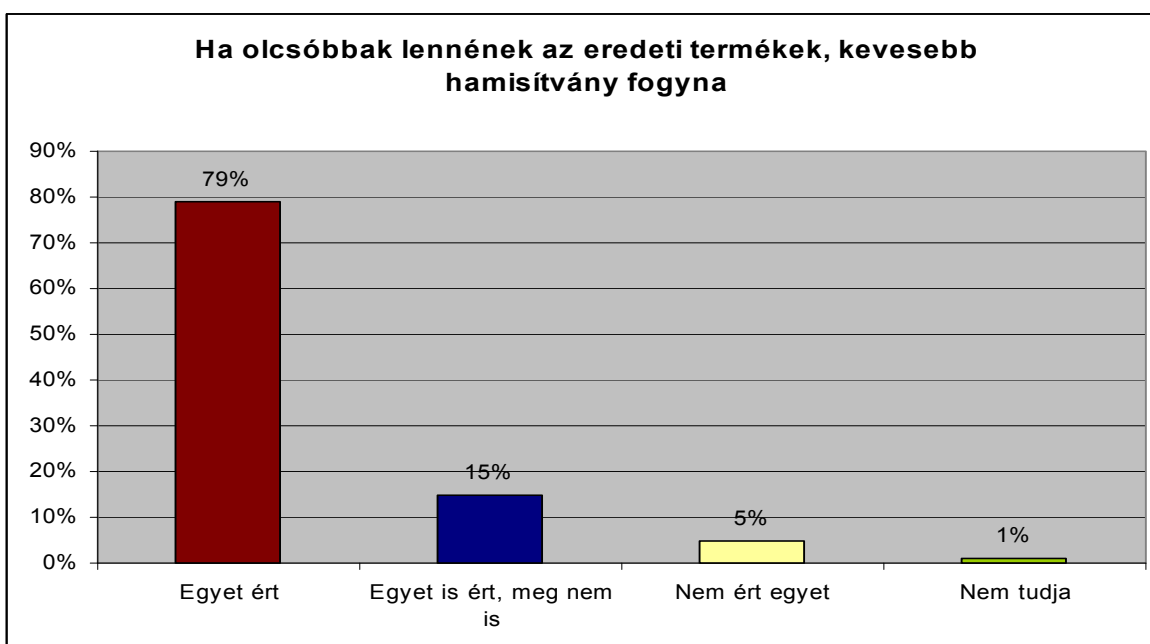

Az iskolai végzettség erősen befolyásolja, hogy a válaszadó elfogadja-e az eredeti termék hosszú távú előnyeit. Ötször annyi alapfokú végzettségű, mint diplomás nem ért egyet azzal az állítással, hogy hosszú távon az eredeti termék jobban megéri, mint a hamisítvány.

Az emberek döntő többsége szerint olcsóbb árakkal visszaszoríthatók lennének a hamisítványok

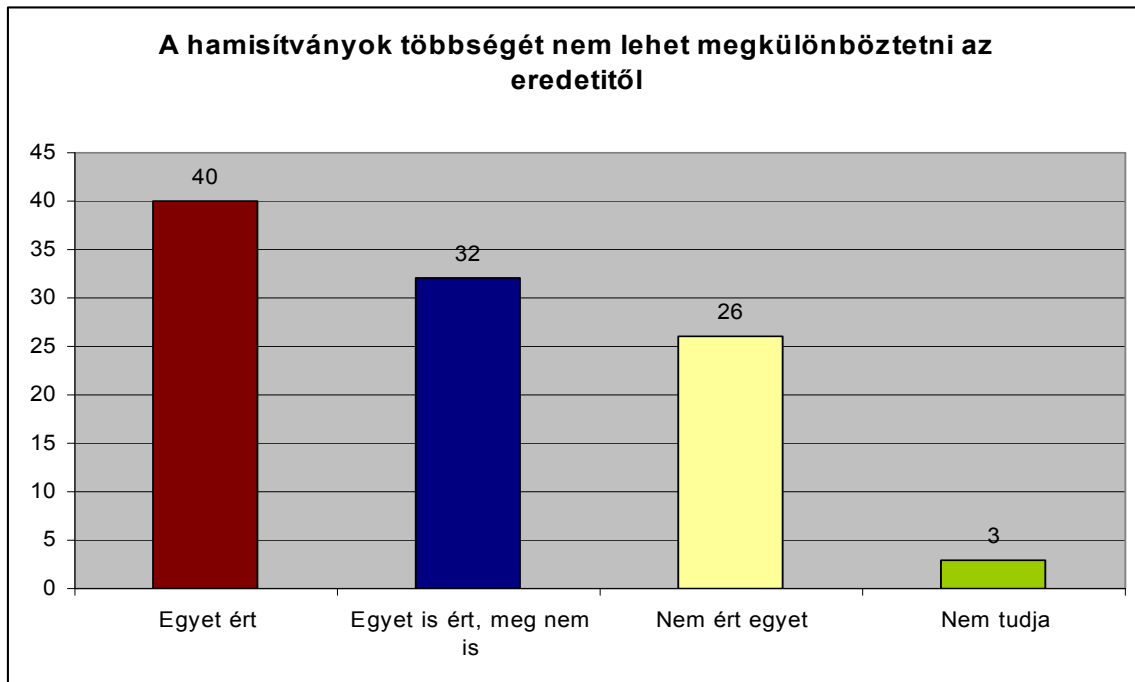
10 emberből 8 úgy gondolja: ha olcsóbbak lennének az eredeti termékek, kevesebb hamisítvány fogyna. Csupán minden huszadik válaszadó véli úgy, hogy az eredeti termékek ára nem befolyásolja a hamisított termékek forgalmát.

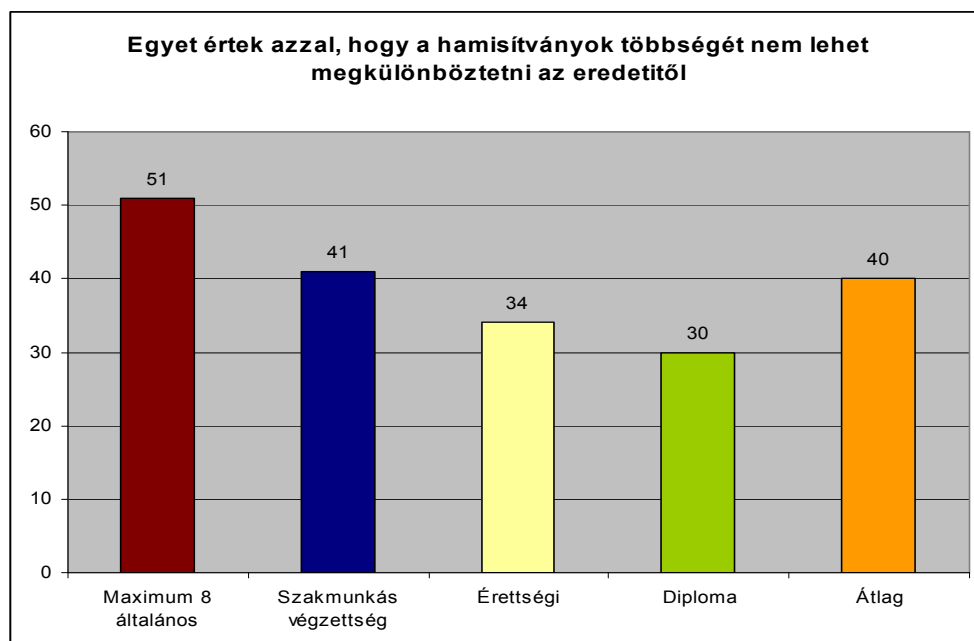
A leginkább ár-érzékenyek a községben élők, akiknek 86 százaléka szerint az eredeti termékek ára meghatározó a hamis termékek iránti keresletben.

Csak minden negyedik ember ismeri fel könnyen a hamisítványokat

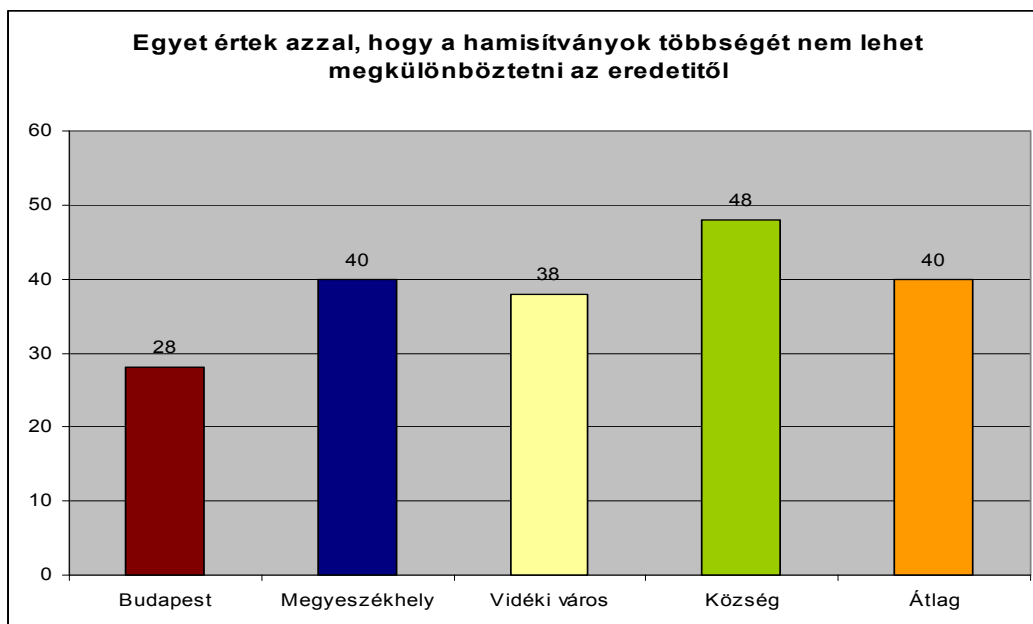
Tíz emberből négy szerint a hamis termékeket nem lehet megkülönböztetni az eredetitől. Csak minden negyedik válaszadó gondolja azt, hogy a különbségek az esetek többségében szembeűnők.

Minél magasabb valakinek az iskolai végzettsége annál kevésbé gondolja azt, hogy a hamisítvány és az eredeti között nehéz felfedezni a különbséget.

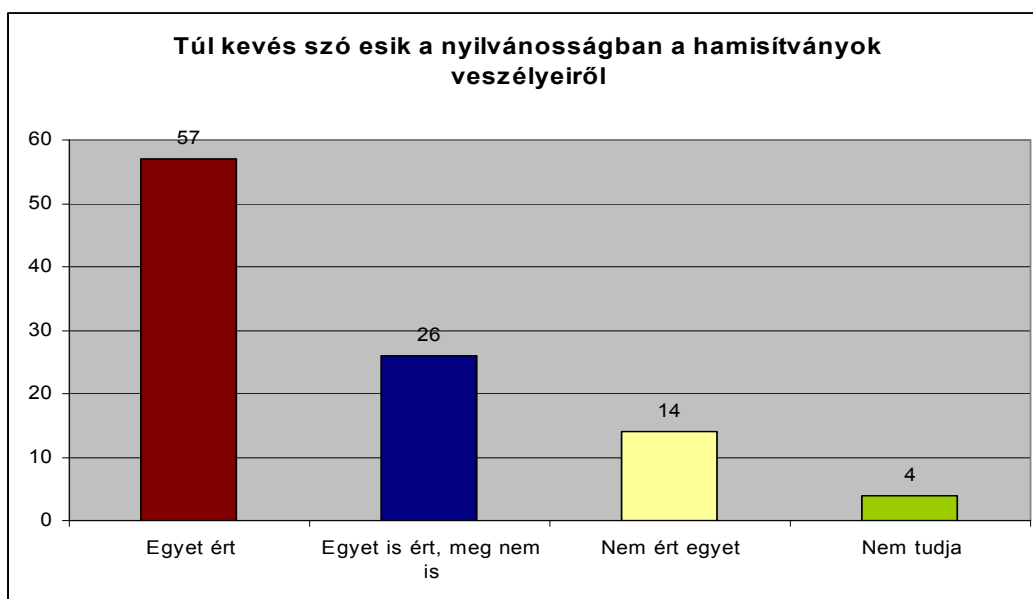

A budapestiek az átlagosnál jóval alacsonyabb, míg a községben élők az átlagosnál jóval magasabb arányban vélik úgy, hogy nehéz megkülönböztetni az eredetit a hamisítványtól.

Az emberek többsége több információt szeretne a hamisítás veszélyeiről

Az emberek 57 százaléka szerint a nyilvánosságban túl kevés szó esik a hamisítás veszélyeiről. Csak minden hetedik válaszadó szerint megfelelő mennyiségű az az információ, amelyet a hamisítás veszélyeiről az állampolgárok kapnak.

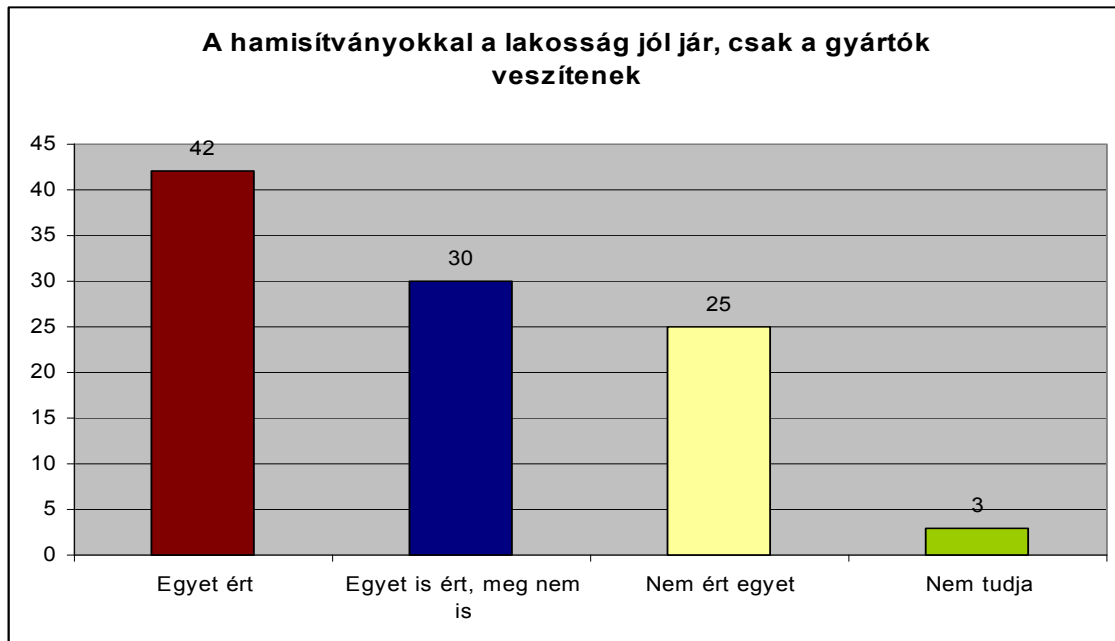

Az átlagosnál kevésbé érzik alulinformáltnak magukat a budapestiek, akiknek csak 42 százaléka véli úgy, hogy túl kevés információ van a nyilvánosságban a hamisításról.

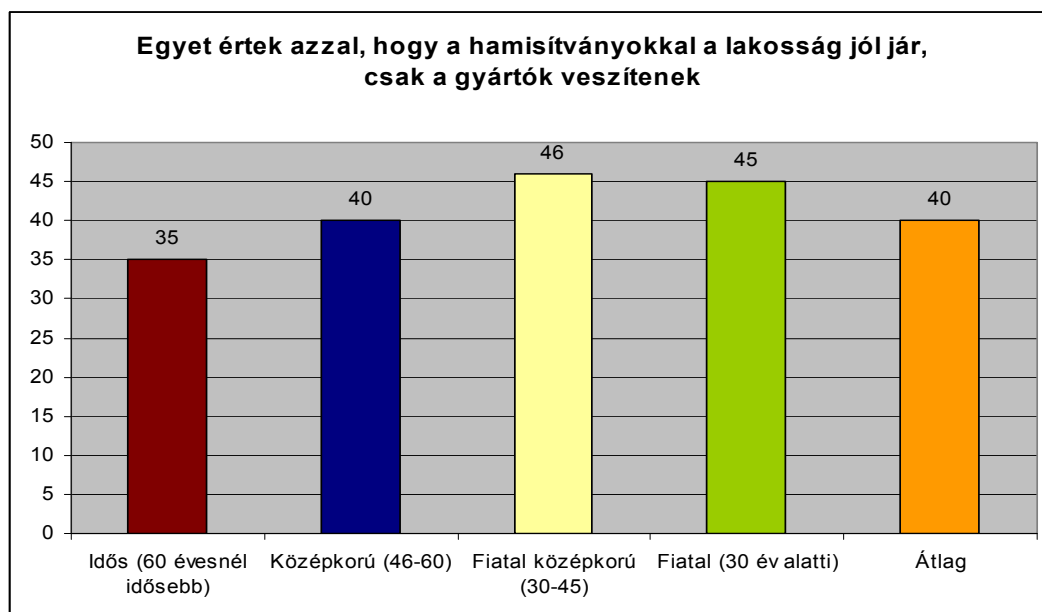
3. Mit gondolnak az emberek a hamisítás társadalmi hatásairól?

Minden negyedik ember gondolja csak azt, hogy a hamisítással ők is rosszul járnak

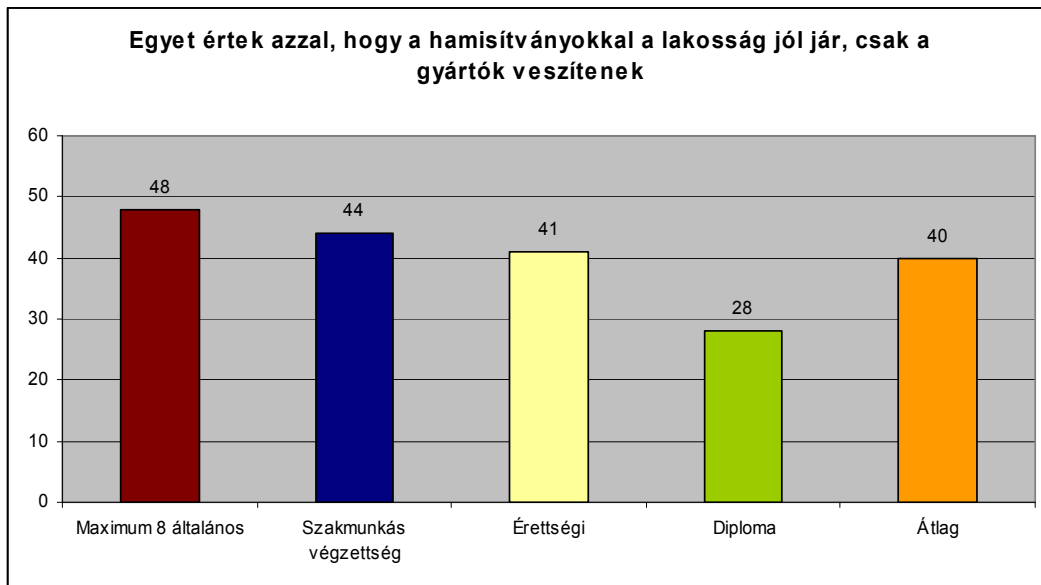
A megkérdezettek 42 százaléka szerint a hamisítványokkal a lakosság jól jár, csak a gyártók veszítenek. Ezzel szemben minden negyedik ember szerint a gyártók mellett a lakosság számára sem előnyös a hamisítás jelensége.

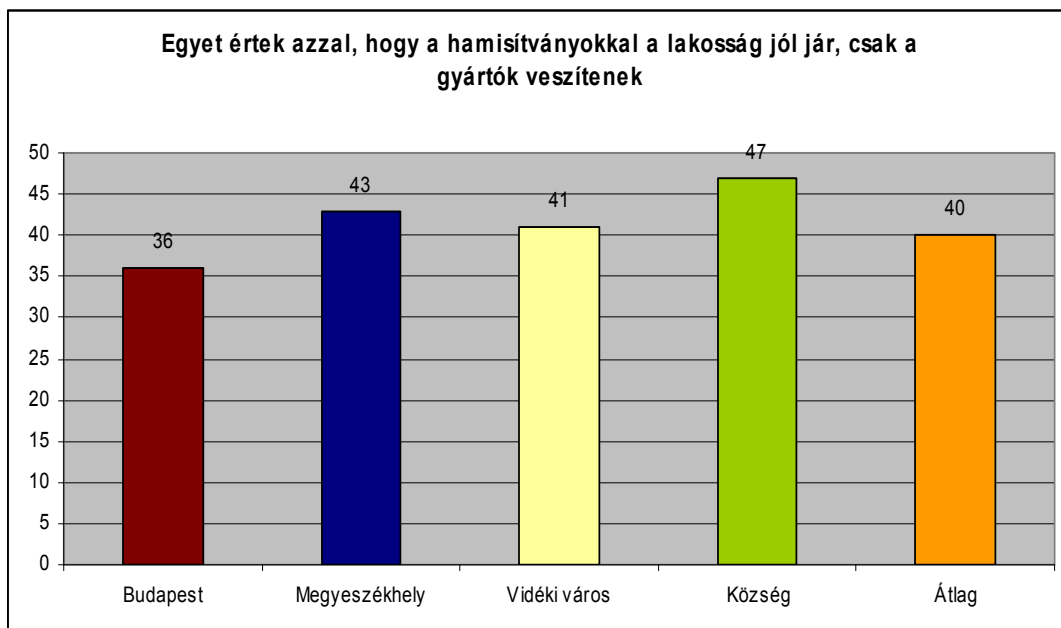
A fiatal középkorúak és a fiatalok körében szignifikánsan magasabb azok aránya, akik szerint a hamisítványok csak a gyártóknak okoznak károkat.

Minél magasabb valakinek az iskolai végzettsége valakinek, annál kevésbé gondolja, hogy a hamisítás csak a gyártók problémája.

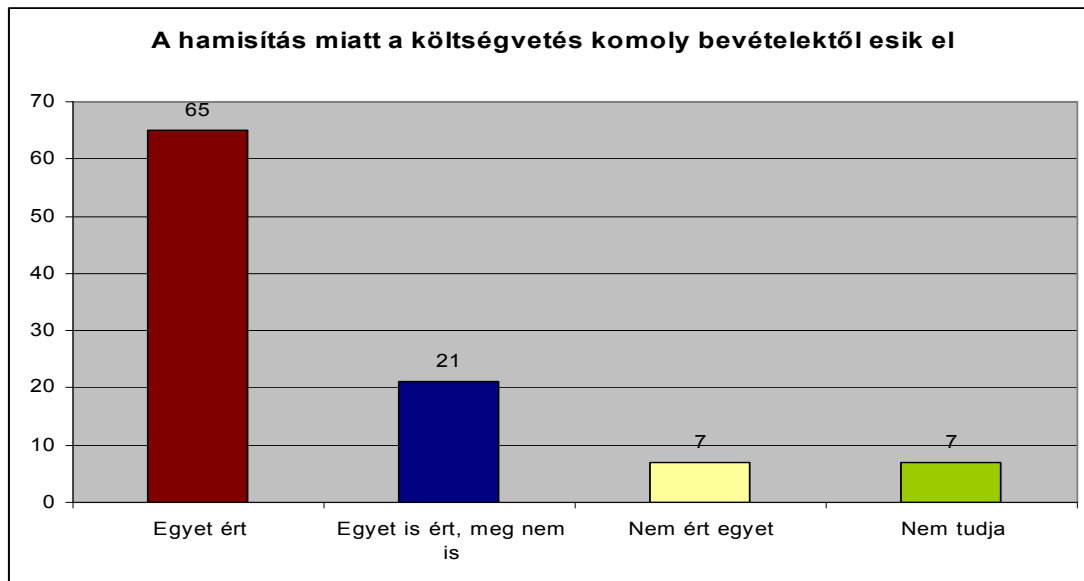
A budapestiek az átlagosnál kevésbé, míg a községekben élők az átlagosnál nagyobb arányban gondolják, hogy csak a gyártók járnak rosszul a hamisítással.

Az emberek kétharmada tudja: a hamisítók a költségvetést is megkárosítják

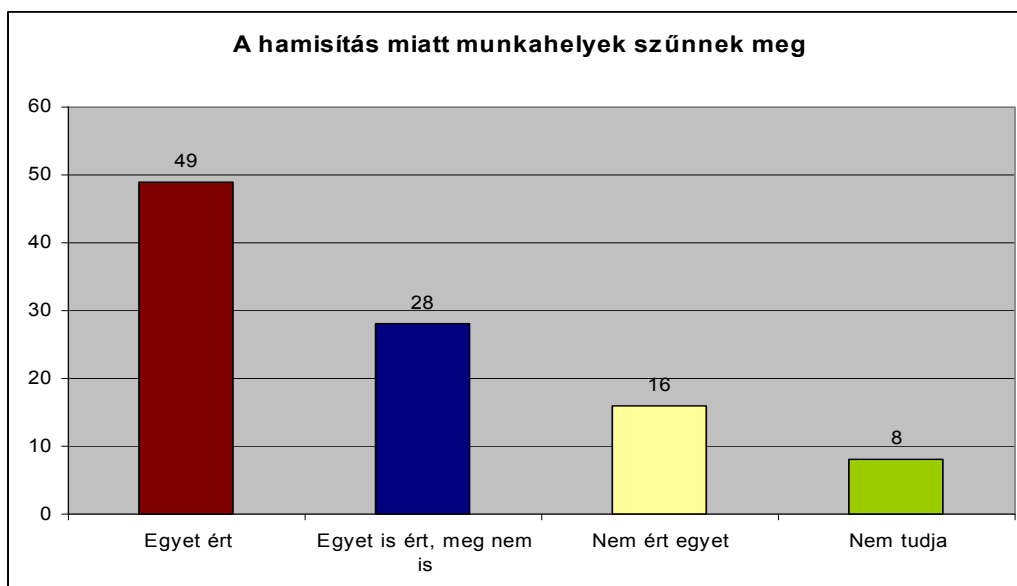
Érdekes eredmény, hogy miközben sokan kizárólag a gyártók problémájának tartják a hamisítást, addig az emberek közel kétharmada tisztában van azzal, hogy a hamisítás miatt a költségvetés komoly bevételektől esik el. Feltűnően magas (7 százalék) azok aránya, akik nem tudtak véleményt nyilvánítani a kérdésben.

A hamisításnak a költségvetésre gyakorolt hatásáról alkotott véleményre nem gyakorol szignifikáns hatást a válaszadók kora, iskolai végzettsége vagy lakhelye.

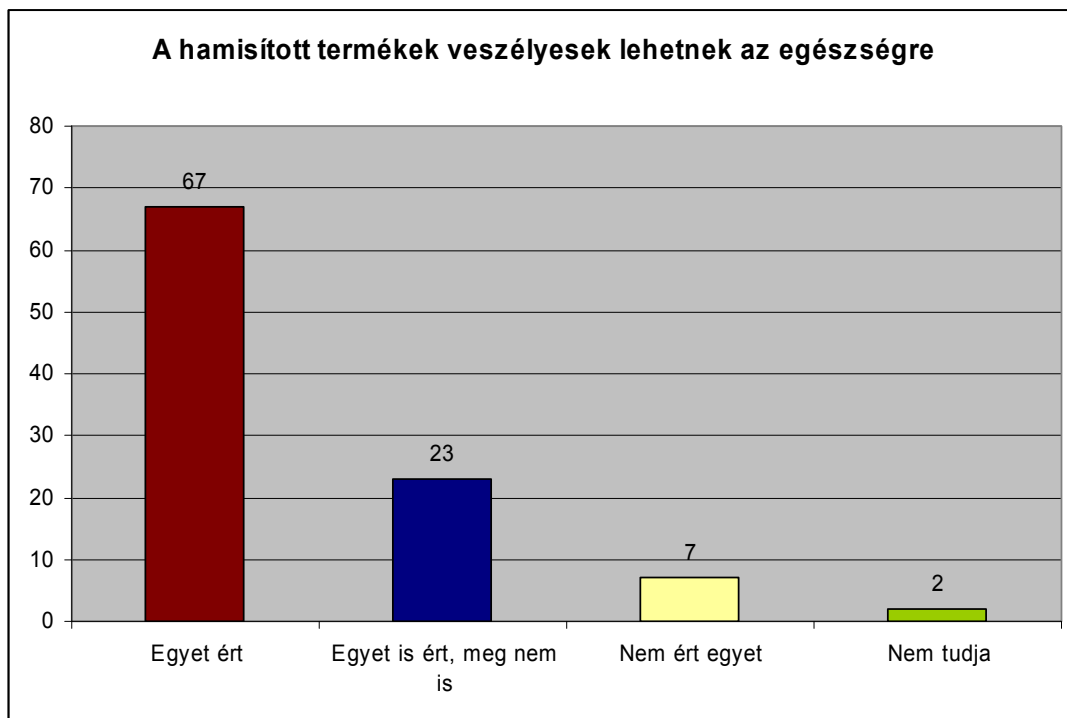
Az emberek fele szerint a hamisítás a munkahelyeket is veszélyezteti

A válaszadók fele gondolja azt, hogy a hamisítás miatt munkahelyek szűnnek meg, míg csupán 16 százalékuk véli azt, hogy a hamisításnak nincs hatása a munkaerő-piacra. Feltűnően magas (8 százalék) azok aránya, akik nem tudtak véleményt nyilvánítani a kérdésben.

Háromból ketten tudják: a hamisítványok a fogyasztók egészségét is veszélyeztethetik

A válaszadók kétharmada szerint a hamisított termékek akár a fogyasztók egészségét is veszélyeztethetik. Ezzel szemben mindössze az emberek 7 százaléka szerint nem fenyegeti veszély a hamis termékek fogyasztóinak egészségét.

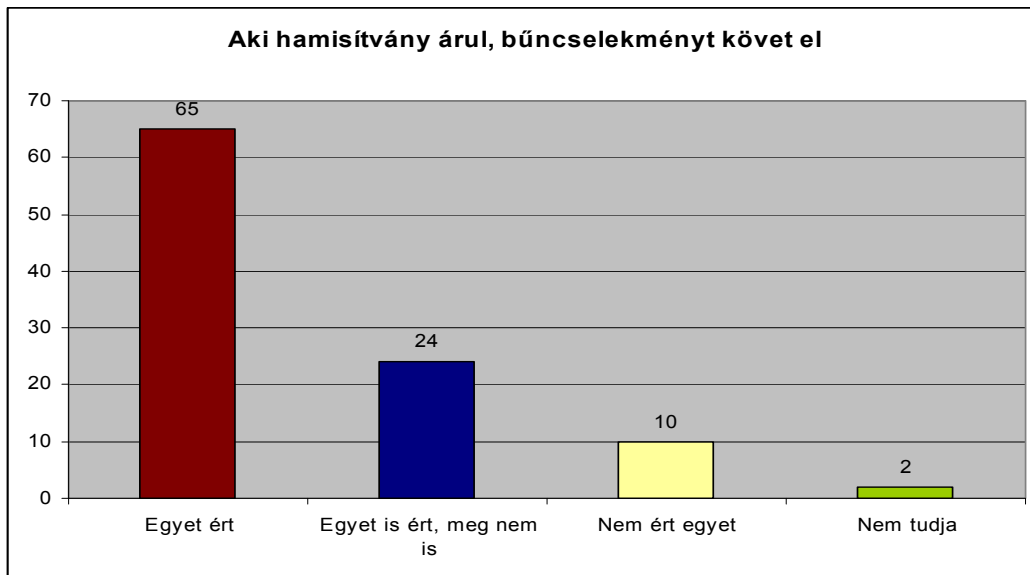

A hamis termékek lehetséges egészségkárosító hatását az átlagosnál nagyobb arányban észlelik az idősek (76 százalék) és a diplomások (75 százalék).

4. Mit gondolnak az emberek a hamisítás büntethetőségéről?

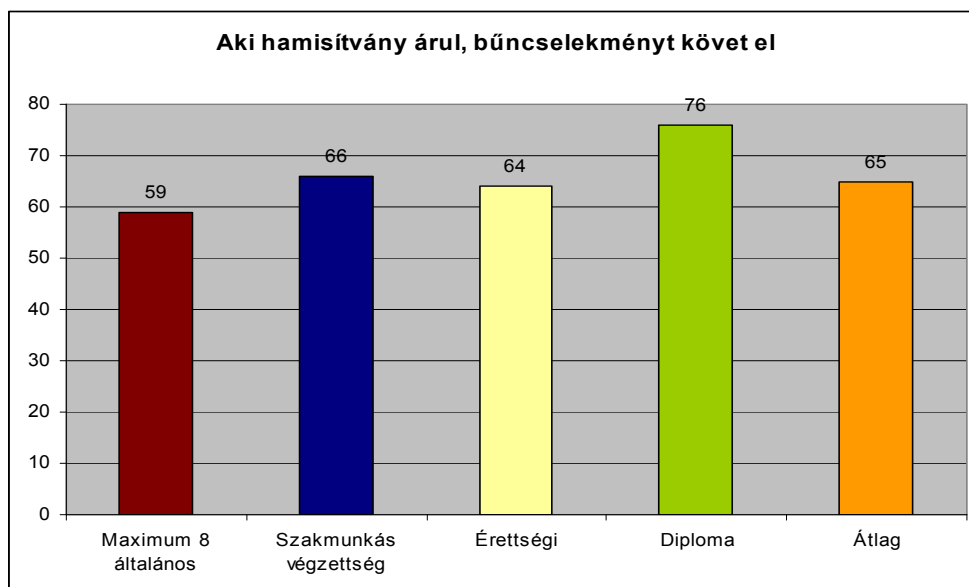
Az emberek kétharmada bűncselekménynek tartja a hamisítványok terjesztését

Az emberek közel kétharmada úgy gondolja: aki hamisítvány árul, bűncselekményt követ el. Csupán minden tizedik válaszadó véli úgy, hogy a hamisítványok terjesztőinek nem kell felelniük tettükért a törvény előtt.

A hamisítást szigorúan megítélőknek az átlagosnál jóval alacsonyabb az aránya a budapestiek között (56 százalék).

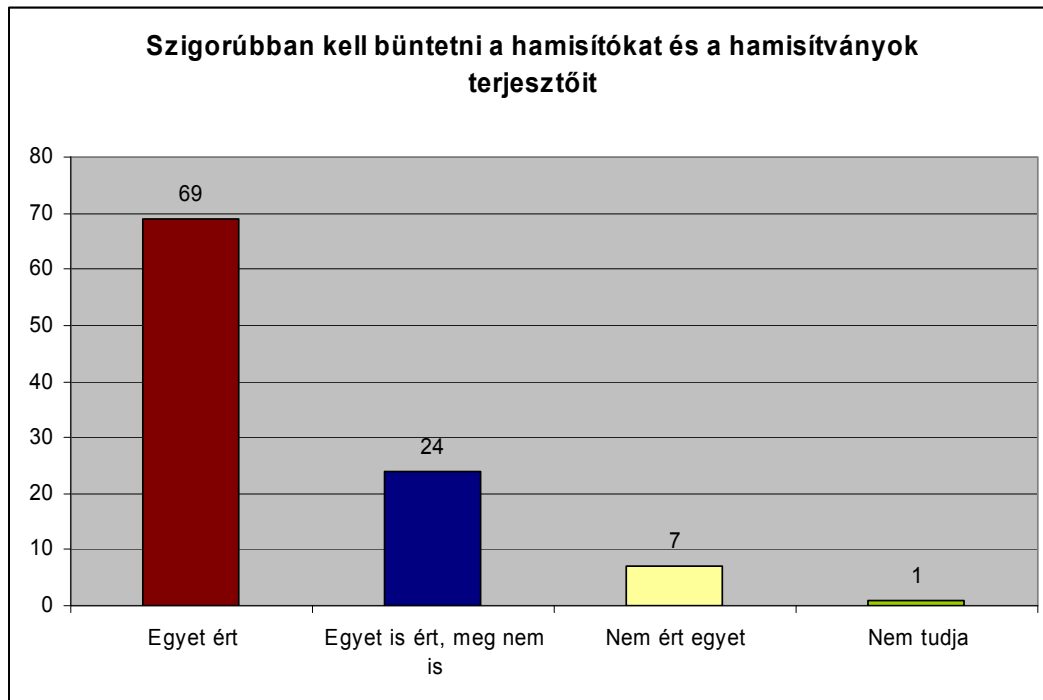
Amíg a középfokú végzettségűek az átlagnak megfelelően vélekednek a hamisítványok terjesztőinek megítélésről, addig a maximum 8 általánossal rendelkezők az átlagnál kevésbé, míg a diplomások az átlagnál nagyobb arányban gondolják azt, hogy bűncselekményt követnek a hamisítványok terjesztői.

Az idősek körében a többi korcsoporthoz képest jóval többen vannak azok, akik bűncselekménynek tartják a hamis termékek árusítását. A 60 felettiek háromnegyede gondolja így a többi korcsoport kétharmados arányához képest.

10 emberből 7 szigorúbban büntetné a hamisítókat és a hamisítványok terjesztőit

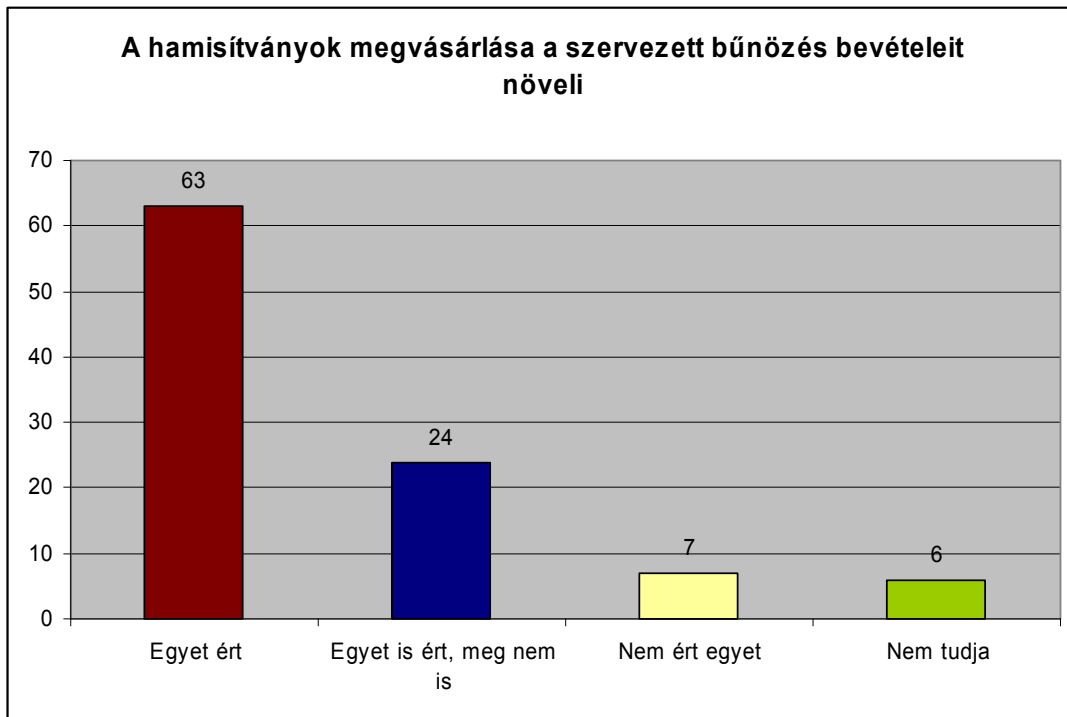
Szigorúbb büntetést szeretne az emberek döntő többsége a hamisítóknak és a hamisítványok terjesztőinek.

A szigorúbb büntetést a megyeszékhelyen élők (78 százalék) pártolják az átlagon felül, míg a budapestiek az átlagnál kevésbé (59 százalék).

Sokan gondolják úgy, hogy a hamisítványokból a szervezett bűnözés profitál

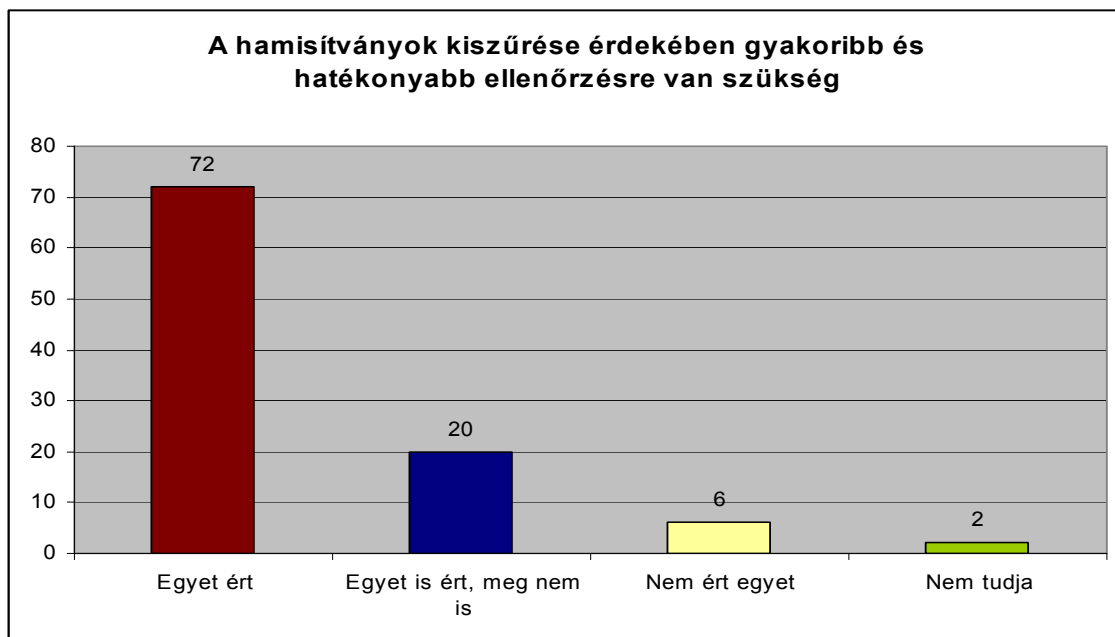
A válaszadók közel kétharmada szerint a hamisítványok megvásárlásával a szervezett bűnözésnek a bevételeit növeljük. Feltűnően magas (6 százalék) azok aránya, akik nem tudtak véleményt nyilvánítani a kérdésben.

Az állítással az átlagnál kevésbé értenek egyet a maximum 8 általánossal rendelkezők (52 százalék).

A szigorúbb ellenőrzés pártján állnak az emberek

A megkérdezettek 72 százaléka szerint a hamisítványok kiszűrése érdekében gyakoribb és hatékonyabb ellenőrzésre van szükség. Mindössze a megkérdezettek 6 százaléka nem igényelne gyakoribb és hatékonyabb fellépést.

A gyakoribb és hatékonyabb fellépést sürgetők felülreprezentáltak a diplomások (84 százalék), míg alulreprezentáltak a maximum 8 általánossal rendelkezők (65 százalék) között.